

เล่นเล่น

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญญาธรรม วันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๖

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : ข้อ ๒๙๐๔. “ไม่ใช่คำถามค่ะ”

ดิฉันกับลูกสาวติดโควิดค่ะ คงไม่ได้ไปวัดอีกนาน เมื่อเดือนก่อนสะสางงานจนไม่ได้ไปวัดหลายอาทิตย์ ลูกสาวก็บ่นว่าอยากไปวัด ฟังแล้วน้ำตาจะไหล ไม่คิดว่าจะมีคำพูดนี้ออกมา

ก่อนหน้านี้ได้เครื่องรางของขลังจากเจ้าอาวาสวัดหนึ่งที่ได้ทำงานให้ ลูกสาวก็กลัวว่าหลวงพ่อกะโกรธว่าพกแต่เครื่องรางของขลัง แสดงว่าหลวงพ่อเทศน์อบรมสั่งสอน เขาก็รับรู้ ดีใจมากค่ะ ขอบพระคุณ

ตอบ : ใ้เรื่องโควิดๆ จบแล้ว ติดโควิดแล้วไม่มาวัด ถูกแล้วละ ติดโควิดไม่ดี ไม่ควรจะเจ็บไข้ได้ป่วย แต่ติดโควิดแล้วไม่ไปวัด ถูก เพราะว่าไปวัดแล้วเอาไปฝากคนอื่นไง ติดโควิดแล้วรักษาก่อน ให้อภัยแล้วค่อยหาทางออก

ฉะนั้น ก่อนหน้านี้ได้เครื่องรางของขลังจากเจ้าอาวาสวัดหนึ่ง ลูกสาวกลัวว่าหลวงพ่อกะโกรธ

แสดงว่าเขาได้รับความรู้สึก เขาได้รับการปูพื้นไปที่ดีงาม ถ้าการปูพื้นที่ดีงาม เห็นไหม ในวงพระพุทธศาสนาให้ถือพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ รัตนตรัยเป็นที่พึ่งที่อาศัย

เครื่องรางของขลังมันเป็นมาก่อนหน้าที่จะมีพระพุทธศาสนา เพราะว่าในเมื่อมีมนุษย์ ถ้ามนุษย์รวมกลุ่มกันแล้วเป็นชุมชน ถ้าชุมชนแล้วเกิดการรบราฆ่าฟัน รบทัพจับศึก เขาก็ปรารถนาหาเครื่องรางของขลัง

เครื่องรางของขลังก็มีของเขาามาแต่ดั้งเดิม แต่มันก็เป็นความเชื่ออันหนึ่งไง ถ้าเป็นความเชื่ออันหนึ่ง มันเป็นไสยศาสตร์ มันเป็นความเชื่อ แล้วทุกคนแสวงหา ถ้าแสวงหาก็ตแสวงหาได้แค่นั้น เพราะมันเป็นเรื่องของโลกๆ

เรื่องของโลก หมายความว่า เราเกิดเป็นมนุษย์ไง เราก็อยากจะมีของวิเศษ ของมีคุณค่าไว้เพื่อดำรงชีวิตของเรา

แต่เขาคิดผิด

เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไว้ ให้มีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ มีรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง สิ่งเครื่องรางของขลังนั้นมันเป็นเรื่องความเชื่อและเป็นของชั่วคราวชั่วคราว มันไม่ยั่งยืน แต่พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์มันยั่งยืน มันยั่งยืนเพราะอะไร

พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน หัวใจของเราเบิกบาน ถ้ามีพระอยู่ในหัวใจ ถ้าเรามีพระ

มันมีลูกศิษย์หลายคนมากบอก เมื่อก่อนเขาก็เล่นเครื่องรางของขลังนี้แหละ แล้วเขาก็ศึกษา เขาได้เหรียญหลวงปู่แหวนมา พอได้เหรียญหลวงปู่แหวนมา เขาก็ไปศึกษาประวัติของหลวงปู่แหวน พอไปศึกษาประวัติหลวงปู่แหวน ศึกษาไปศึกษามาเขาเกิดพระในหัวใจ สิ่งที่แสวงหามาเกือบเป็นเกือบตาย แจกเขาหมดเลย เขาก็พระในหัวใจของเขา เขาก็พุทธโธในหัวใจของเขา

เขาบอกว่า หลวงพ่อ เดี่ยวนี้สบายเยอะเลย มันไม่ต้องรักษา มันไม่ต้องอะไรเลย เห็นไหม

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าเครื่องรางของขลังๆ ถ้ามันเป็นซุ่มเป็นชนชั้นมา เขารบราฆ่าฟัน รบทัพจับศึก เขาก็ต้องการแสวงหาสิ่งนี้เพื่อเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ

เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา แล้วก็ถึงกลางพระพุทธศาสนา ศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง แล้วก็เจริญออกมาขึ้นมาแล้ว แล้วพาลูกมาวัดมาวา ลูกได้เบสิค ได้พื้นฐานขนาดนี้

แสดงว่าเราทำงานไม่เสียเปล่า ถ้าทำงานไม่เสียเปล่า

แล้วเขาก็ดีใจใจ ดีใจว่าเขาได้สิ่งนี้มา

ไฉนนี้เป็นเรื่องโลกๆ นะ แล้วเราห้ามกันไม่ได้ วุฒิมภาวะของแต่ละบุคคลมันแตกต่างกัน แล้ววุฒิมภาวะ มนุษย์ก็คิดได้แค่นั้นไง มนุษย์ก็อยากจะหาคุณวิเศษ หาของวิเศษ ว่าวิเศษๆ ไว้เป็นที่ยึดเหนี่ยว แต่มันไม่วิเศษจริงนะสิ

แล้วไฉนที่วิเศษ วิเศษจริง พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เวลาหลวงตาพระมหาบัวท่านขึ้นกิเลสนะ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์รวมเป็นหนึ่งเดียวในหัวใจของตน พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์กลับมารวมเป็นหนึ่ง หนึ่งคือ เอโก ธมฺโม หนึ่งคือไม่มีสอง นี่สิ่งที่เป็นข้อเท็จจริงใจ แล้วยังยืนตลอดไป นี่พูดถึงว่าถ้าข้อเท็จจริงใจ

ฉะนั้น สิ่งที่ว่า นี่ไม่ใช่คำถาม

อันนี้ก็ไม่ใช่คำตอบ เพียงแต่ว่าสิ่งที่ปฏิสังขาร ในเมื่อเขียนมาก็ให้รับรู้ที่เราได้รับรู้แล้ว จบ

ถาม : ข้อ ๒๙๐๕. เรื่อง “สอบถามการฝึกสมาธิ และการทรงฌาน”

กราบเท้าหลวงพ่อก่อน ลูกกำลังฝึกหัดสมาธิอยู่เจ้าคะ เคยฝึกมาดังนี้

๑. การนั่งสมาธิ เคยฝึกพุทธโรเร็วๆ แล้วจิตวางพุทธโรแล้วมาจับลม ตอนหลังลมเบาลง แล้วรู้สึกตัวพองใหญ่ขึ้นและยุบลง เรียนถามหลวงพ่อกว่า นี่เป็นสภาวะธรรมในอุปปจารสมาธิหรือฌาน

ตัวใหญ่ขึ้น เบาลง เป็นปีติ และจิตละจากวิตก วิจารลงแล้ว สัมผัสระหว่างอุปปจารสมาธิกับฌาน ๑ เพราะเด่นปีติเหมือนกัน และไม่มีวิตก วิจารเหมือนกัน หลังจากนั้นมันนิ่งๆ ว่างๆ อยู่ ตัวยุบ ตัวพองก็ไม่ได้มีแล้ว แล้วลูกไม่ทราบว่าจะทำอย่างไรต่อ ลมมีบ้างแต่เบามาก เรียนถามหลวงพ่อกว่าต้องทำอย่างไรต่อเจ้าคะ

๒. ระหว่างวันใช้วิธีหายใจ อานาปานสติ เริ่มต้นตั้งแต่วันที่ ๑ ลมเข้ายาว ออกยาว เริ่มทรงได้ประมาณอุปปจารสมาธิ รู้สึกลมถึงต้นคอบ้าง กลางอกบ้าง บางครั้งรู้สึกว่ามีกายจับแล้วเนียนขึ้น ตอนหลังเลยเลิกพุทธโรมาตามลม

ตอนนั่งสมาธิด้วย เคยทราบมาว่า ถ้ารู้สึกลมถึงจุดเหนือสะดือ จะเป็นฌาน ๑

เรียนถามหลวงพ่อก่อน มีพระสอนลูกว่า ให้เปลี่ยนมาพุทโธ แล้วพอพุทโธหายเป็นฌาน ๒

ลูกถึงเกิดความสับสนระหว่างการใช้พุทโธกับใช้ลมเป็นวิตก วิจาร์ ลูกอยากสู้กับโมหะ และรู้สึกชอบในลมมากกว่า เพราะเบาสบายดี

ถ้าจะฝึกใช้ลมให้ถึงฌาน ๒ ได้ ขึ้นตอนต่อจากรู้สึกลมถึงจุดเหนือสะดือแล้ว ทำอย่างไร ต่อให้ถึงฌาน ๒ เจ้าคะ

๓. เวลานั้นสมาธิสักพักสงบระดับหนึ่ง แล้วทำสมาธิระหว่างวัน ลืมตา มีความรู้สึกว่ามีมือกับขาแยกออกจากเรา เหมือนมันขาดออกจากกาย แต่เป็นวัตถุสิ่งหนึ่งที่เราสัมผัสได้อยู่ ความรู้สึกนี้จิตใจมันทิ้งมือกับขาใหม่เจ้าคะ

และที่รู้สึกแบบนี้แค่กับมือกับขาบ่อย เพราะเวลาเดินจงกรมมีสติระลึกอยู่ที่ ๒ ส่วนนี้บ่อยกว่าส่วนอื่น ถัดจากนั้นก็จะมีตัวเอน สภาวะแบบนี้ จิตจะทิ้งกายหรือไม่ แล้วเรียกว่าเป็นสักกายทิฏฐิได้หรือไม่เจ้าคะ เพราะว่าตอนลืมตาบางทีก็เป็น ชอบรู้สึกว่ายแขนไม่ใช่ของเรา ไม่รู้แขนใคร บางทีก็รู้สึกแขนหายไป ไม่ทราบว่าคุณรู้สึกแบบนี้ใช่การละสักกายทิฏฐิไหมเจ้าคะ

กราบเท้าหลวงพ่อก่อน

ตอบ : ใจตอนนี้นั้นอยู่ที่อำนาจวาสนาของคน ถ้าวาสนาของคนนะ เรามีอำนาจวาสนาขึ้นมา เราจะมีพื้นฐานของเรา คำว่า “พื้นฐาน” คือตัวจิตของเรา

ถ้าตัวจิตของเรา เรามีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา แล้วเรามีเป้าหมายอย่างไร ถ้าเรามีเป้าหมายของเรา เราจะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ ถ้ามันเป็นความจริง เราก็สาธุ

ถ้าเราประพฤติปฏิบัติไม่เป็นความจริงนะ มีคนมีศรัทธาความเชื่อมากมาเวลาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ เขาพยายามจะหาครูบาอาจารย์ที่ถูกต้อง แล้วถ้าหาครูบาอาจารย์ที่ถูกต้อง เขาก็คิดว่าถูกต้อง เวลาไปประพฤติปฏิบัติแล้วมันไม่ถูกต้อง

พอไม่ถูกต้อง มันไม่ถูกต้องเพราะอะไร

เพราะเรารู้ได้เอง

เรารู้ได้เองเพราะอะไร

เพราะปัจจัยตัดตั้ง สันทิฏฐิโก

เวลาคำสอนๆ คำสอนเป็นคำสอนอันหนึ่ง เวลาประพฤติปฏิบัติไปแล้วมันจะเป็นข้อเท็จจริงหรือไม่ ถ้ามันเป็นตามคำสอน คำสอนนั้นมันก็อุปาทานหมู่ เป็นความเชื่อแบบนั้น แต่ถ้าเป็นความจริง ความจริงเรามีความสุขของเรา ความจริงจิตมันจะสงบเข้ามา

ถ้ามีครูบาอาจารย์ที่ดีงาม ท่านจะให้ฝึกหัดทำความสงบของใจ ทำความสงบของใจ ถ้าใจสงบระงับแล้ว สมถกรรมฐานยกขึ้นสู่วิปัสสนา ยกขึ้นสู่วิปัสสนานั้นคือวิปัสสนา

สมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน ถ้าเป็นข้อเท็จจริงขึ้นมาแล้ว จิตมันจะรู้ของมันตามข้อเท็จจริง เพราะมันมีภูมิ มันมีวุฒิภาวะ มันมีความรู้สึกของมัน

แต่ถ้าเป็นความเชื่อๆ ความเชื่อมันอยู่ที่ความชอบ ความเชื่อกับความชอบ ความเชื่อคือศรัทธา ความชอบๆ มันชอบอะไร ชอบฤทธิ์ชอบเดช ชอบบอยากู้ ชอบเรื่องอภิญา แต่มันไม่ใช่อริยสัจ ไม่ใช่ความจริง

เวลาครูบาอาจารย์ของเราในภูมิภาคภาคกลาง ส่วนใหญ่จะเป็นเกจิอาจารย์ เกจิอาจารย์เขาก็ทำความสงบของใจนี้แหละ ถ้าทำความสงบของใจแล้วเขาจะเพ่ง เห็นไหม เวลาเขาทำเครื่องรางของขลัง เขาจะนั่งล้อมวงแล้วเพ่ง กำหนดจิต เป็นผู้กำหนดจิต เป็นผู้เพ่ง ให้มันเป็นของศักดิ์สิทธิ์วิเศษ

มันไม่วิเศษหรอก มันก็เป็นแร่ธาตุอยู่อย่างนั้นนะ

แต่ถ้าเป็นข้อเท็จจริงๆ ใจ ถ้าข้อเท็จจริง ถ้าข้อเท็จจริงเราต้องมีครูบาอาจารย์ที่ดีงาม แล้วถ้ามีครูบาอาจารย์ที่ดีงาม แล้วเวลาครูบาอาจารย์ที่เป็นข้อเท็จจริง ให้ทำความสงบของใจ

ถ้าใจมันสงบระงับ สมถกรรมฐานๆ นี้พระกรรมฐาน

ถ้าพระกรรมฐานนะ คีล สมาธิ ปัญญา

ถ้ามันมีศีล มีศีลมีความปกติของใจ แล้วมันปฏิบัติแล้วถ้าเป็นสมาธิ มันขณิกสมาธิ
อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ

ในขณะมันก็ยังกว้างขวางมาก ในอุปจาระก็กว้างขวาง ในอัปปนามากมายเลย

เพราะอะไร

เพราะการประพฤติปฏิบัติ อจินไตย ๔ พุทธวิสัยคือปัญญาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้า เรื่องโลก วัฏวนเป็นอจินไตยเลยล่ะ เพราะมันซับซ้อน แต่ละภพแต่ละชาติ อายุขัยของ
คนมันแตกต่างกัน เรื่องกรรม แล้วก็เรื่องฌาน ฌาน ฌาน เรื่องฌานก็เรื่องสมาธินี้ไง แต่เวลา
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่พูดถึงฌาน พูดถึงศีล
สมาธิ ปัญญา

ถ้าเรื่องฌานๆ หลวงปู่มั่นท่านทำไม่ได้ใช่ไหม หลวงปู่มั่นเทศนาว่าการเทวดา อินทร์
พรหมตลอด หลวงปู่มั่นกำหนดจิตรู้หมดนะ

คำว่า “รู้หมด” หลวงปู่เจี๊ยะท่านเล่าให้เราฟังเอง เวลาไปถามหลวงปู่มั่น เพราะท่านเป็น
คนนวดหลวงปู่มั่นอยู่ทุกคืน ทีนี้เวลาท่านปฏิบัติไป เพราะหลวงปู่เจี๊ยะไปหาหลวงปู่มั่น ท่านได้
พระสภิกษาคามีไปแล้ว

คำว่า “ได้พระสภิกษาคามี” ท่านต้องมีปัญญาเป็นของเฉพาะของท่าน ปัญญาของท่าน
ท่านได้ผ่านวิกฤตติในกิเลสในการพิสูจน์กิเลสในใจของท่านมา ๒ ขั้นตอน ฉะนั้น ไปอยู่กับหลวง
ปู่มั่น ท่านเป็นผู้อุปัชฌ์จากหลวงปู่มั่น มันก็มีผู้ที่ปฏิบัติ พระมากมาย มันก็มีความคิดแตกต่างกัน
ไป

เวลาท่านถามหลวงปู่มั่นไป ท่านเล่าให้เราฟังนะ

“อภิญญาแก้กิเลสได้ไหม”

ท่านเขกหัวปอก “ไม่ได้”

ไม่ได้ ท่านก็นวดต่อไป นวดต่อไป

“แล้วถ้ามันไม่ได้ หลวงปู่มันทำทำไม ถ้าไม่ได้ ท่านอาจารย์ทำทำไม”

ท่านก็เขกอีกป๊อก

เขาเอาไว้เป็นอุปกณ์ เอาไว้เป็นวิธีการกำหนดใจสอนคนอื่น แต่เวลาสอนสิ่งใดก็แล้วแต่ เวลาสอนต้องสอนให้เข้าสู่มรรค

อภิญญาหรือการรู้ มันรู้ความคิดของคน มันรู้วาระจิต เรื่องอภิญญา มันไม่ใช่มรรค มันแก้กิเลสไม่ได้ แต่มันเป็นวิธีการไว้เป็นเครื่องมือตัดความคิด คือคนออกนอกกลุ่มนอกทาง มันรู้เท่าทัน คือว่ามันเป็นเรื่องโลก รู้กับเรื่องโลก แต่มันไม่ใช่มรรค

แล้วถ้าเข้ามรรคเป็นอย่างไร

ถ้าเข้ามรรค คือ สมาริ ปัญญา

หลวงตาพระมหาบัวนะ “ไอ้เรื่องฉานๆ ฉานๆ ห้ามพูดกับเรา”

เพราะไอ้เรื่องฉานๆ ฉานๆ มันจะพาออกนอกกลุ่มนอกทางหมด

ไม่ต้องออกนอกกลุ่มนอกทาง แค่ภาวนามันก็ส่งออกหมดอยู่แล้ว กิเลสท่วมหัว ภาวนาไปรู้ อะไรก็อวดตัวอวดตนว่าตัวรู้ ตัวแน่ ตัวเก่ง ไร้สาระ

แต่ถ้ามันเป็นมรรคเป็นผลนะ มันตัดทอน มันตัดทอนความแน่ของตนนะ ไอ้ตนที่ว่ายอด เยี่ยมนั่นนะมันเศร้า มันเศร้า ทำไมเราเผอเรอขนาดนี้ ทำไมเราขี้เกียจขี้คร้านอย่างนี้ ทำไมเราไม่มีมรรคมีผล ทำไมเราทำของเราไม่ได้ มันจะกลับมาที่นี้ไง

ฉะนั้น คือ สมาริ ปัญญา

สมาริๆ ขณิกสมาริ อุچارสมาริ อัปนาสมาริ แล้วสมารินี้ะ ขณิกสมาริกี่สงบ ชั่วคราว ที่ว่าคนทุกข์คนยาก คนมีแต่ความทุกข์ความยาก เวลามันประพฤติปฏิบัติมันเบาบางลง มันก็มีความสุขของมันขึ้นมาบ้าง

นี่ไง สิ่งี่ประพฤติปฏิบัติ คือ สมาริ สมาริคือพออยู่พอกิน พอรักษาจิตของตนได้ไง พอรักษาจิตของตนได้ ถ้ามันมีกำลังของมัน ถ้ามันยกขึ้นสูวิปัสสนา อันนี้มันถึงเป็นข้อเท็จจริง

อันนี้มันไม่ใช่ เวลาปฏิบัติ เพราะ ๑. การนั่งสมาธิ หัดพุทโธไวๆ แล้วจิตมันพุทโธ แล้วมาจับลม ตอนลมเบาหลงรู้สึกของตัวเองพอง ตัวเองใหญ่ ตัวเองยุบ นี่เป็นสภาวะธรรมในอุปัชฌายสมาธิหรือไม่

ไอ้มันก็แค่เป็นปิติ อุปจาระคืออุปจาระ อุปจาระคือจิตมันสงบก็คือมันสงบ สงบเดี๋ยวมันก็ออกอีก มันจะได้มากได้น้อยมันอยู่ที่วาสนาของคน แล้วมันจะได้มากได้น้อยมันก็พอกอยู่พอกกินใจ แล้วถ้ามันพอกอยู่พอกกิน มันรักษาหัวใจได้ มันไม่ทุกข์ไม่ยากของมันพอสมควร แล้วถ้ามันออกนอกกลุ่มนอกทางมันก็เสียหายไปตลอด

ตัวใหญ่ ตัวเบาเป็นปิติ แล้วจิตไม่เริ่มวิตก วิจารณ์ แล้วลงสู่ความสับสนระหว่างอุปัชฌายสมาธิกับฌาน ๑ และมันเด่นที่ปิติเหมือนกัน แต่ไม่วิตก วิจารณ์เหมือนกัน และมันก็นิ่งๆ ว่างๆ ตัวยุบ ตัวพองไม่ได้อีกแล้ว ไม่รู้ทำอย่างไรต่อไป

ไอ้ตัวยุบ ตัวพอง มันเป็นเรื่องของปิตีก็คือปิติ เพราะมันเป็นอุปจาระมันถึงเกิดปิติ แล้วพอกเกิดปิติ มันว่าปิตินั้นมีคุณค่า มันก็ไปเทียบกับฌาน

แล้วฌาน ๑ คืออะไรล่ะ

วิตก วิจารณ์ ปิติ สุข เอกัคคตารมณ ฌาน ๑ เวลามันละวิตก วิจารณ์เป็นฌานที่ ๒ เวลาปิติพอมันละปิตีมันก็มีความสุข นี่ที่ ๓ เวลาที่ ๔ เอกัคคตารมณ รูปฌาน ฌานที่มีรูป

อรูปรฌาน อากาสนัญญายตนะ วิญญานัญญายตนะ อากิญจัญญายตนะ เนวสัญญานาสนัญญายตนะ อรูปรฌาน

ฌาน ๔ รูปฌาน ๔ อรูปรฌาน ๔ แล้วเวลาเข้าปฐมฌาน ทุตติยฌาน ตติยฌาน จตุตถฌาน เวลายกขึ้นอากาสนัญญายตนะ ฌานมันก็คือฌาน

แล้วถ้ามันเข้าฌาน ฌาน ๖ สมาบัติ ๖ สมาบัติ ๘ ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าศึกษากับอาฬารดาบส อุทกดาบส ได้มาก่อนหน้านั้นแล้ว ก็แค่นั้นนะ

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านทำมาหมดแล้วแหละ มันต้องมีฉาน ๖ ฉาน ๔ มันมีสมาบัติ ๖ สมาบัติ ๘ แล้วพอมันเข้าออกๆ พอมีกำลัง เห็นใหม่ ที่ว่ารู้วาระจิต นี่มันเป็นของเล่น มันไร้สาระ แต่ถ้าเข้าอริยสัจมันจะเป็นความจริง

ไอ้ที่ว่ามันจะเป็นอุปจาระหรือมันจะเป็นฉาน ๑

ถ้าจะไปหาครูบาอาจารย์โดยทั่วไป ก็ไปหาครูบาอาจารย์โดยทั่วไป ถ้าเป็นพระกรรมฐาน เขาศีล สมาธิ ปัญญา สัมโพชฌงค์ ถ้าจิตมันสงบไป สัทธินทรีย์ ศรัทธาที่มีกำลัง สตินทรีย์ สติมีกำลัง สัมโพชฌงค์ใจ สัมโพชฌงค์ วิจัยวิเคราะห์สังขารธรรม นี่สัมโพชฌงค์ นี่เวลาครูบาอาจารย์ท่านมาทางนี้ ถ้ากรรมฐานมาทางนี้

แต่บอกว่า อยากได้ฉาน อยากได้สมาบัติ

ให้ไปที่อื่นนะ วันหลังถามไปที่อื่น เพราะที่อื่นเขาตอบอย่างนั้น แต่ที่นี้เขาบอกว่าเรื่อง ตีระจรรย์วิชา ตีระจรรย์นะ ไม่ใช่ไตร่จรรย์ ตีระจรรย์วิชา วิชาทำให้เนิ่นช้า อยากรู้ อยากได้ฉาน อยากได้สมาบัติ มันก็อีกเรื่องหนึ่ง นี่ข้อที่ ๑.

๒. ระหว่างวันมีลมหายใจเข้า ตั้งแต่ลมหายใจ กำหนดอานาปานสติครั้งที่ ๑ ลมหายใจสั้น ลมหายใจยาว แล้วจับความรู้สึกของตน มันจะมีความรู้สึกลมหายใจหายไป จะเข้าฉานที่ ๒

ปวดหัว ไร้สาระ

ถ้ามันอยู่กลางสะดือมันฉานที่ ๒

อันนั้นมันก็เป็นคำสอนของพวกเกจิอาจารย์ พวกทั่วไป มันเรื่องเข้าฉานสมาบัติ มันเรื่องฉานสมาบัติ

แล้วเวลาเข้าฉานสมาบัตินะ เขาพยายามเข้าฉานที่ ๑ ฉานที่ ๒ เขาว่าเขาจะเข้าฉานของเขา แล้วมันก็เข้าได้ศูนย์ ไม่มีฉานสิ่งใด

เพราะฤกษ์สมัยพุทธกาลนะ เขาได้สมาบัติ เขาเหาะได้ พอเหาะไปในอากาศ ไปในเมืองหนึ่งนะ เห็นพวกนางสนมกำลังเล่นน้ำกันอยู่ พอจิตมันปฏิพัทธ์ ตุ่มเลย

เหาะอยู่แล้ว เหาะนั้นแสดงว่าต้องมีฉานสมาบัติแน่นอน ถ้าไม่มีฉานสมาบัติแน่นอน กำหนดให้ตัวเองลอยขึ้นไปไม่ได้ เพราะมันมีฉานสมาบัติ จิตมันมีกำลังของมัน แล้วมันกำหนดตัวเองให้ทำอะไรก็ได้ นี่กำหนดตัวเองให้เหาะไป แต่พอตัวจิตมันปฏิพัทธ์ เห็นรูปตรงข้าม ตกตุ๊บเลย ฉาน ได้อะไร มีประโยชน์อะไร ไร้สาระ

เรื่องฉานก็เรื่องฉาน ถ้าฉาน ๑ ฉาน ๒ จบนะ เรื่องฉาน

จะบอกว่า หลวงพ่อตอบไม่ได้ใช่ไหม

เราไม่พูดถึงพวกนี้ เพราะไม่ต้องการให้ใครเอาชี่ปากนี้ไปหากิน สิ่งทีพูดๆ พยายามจะไม่พูดออกมา เพราะไม่ต้องการให้คนเก็บชี่ปากแล้วเอาไปแสวงหาผลประโยชน์

๓. เวลานั้นสมาธิไปพักหนึ่ง สงบไประดับหนึ่ง แล้วทำสมาธิระดับลึ้มตา แล้วมันเหมือนแขนกับขามันเหมือนมันไม่มี อย่างนี้ใช่ละสักกายทิฏฐิหรือไม่

ไร้สาระสิ้นดี ไร้สาระ

นี่ไง เวลาจิตมันสงบก็คือมันสงบ แล้วมันบอกว่าแขนไม่มี ขาไม่มี

แล้วแขนไม่มี ขาไม่มี เพราะอะไรละ

เพราะจิตมันไม่รู้รู้เฉยๆ

เวลาจิต พลังงานมันทำของมันไปแล้วมันรับรู้แต่ตัวของมันไง เวลามันไม่รู้รู้เรื่องแขน ไม่รับรู้เรื่องขา ไม่รับรู้ ไม่รับรู้มันเปลอ เวลามันเปลอ มันไม่รู้ มันจะละสักกายทิฏฐิได้อย่างไร

เวลามันละสักกายทิฏฐิ เห็นใหม่ สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สิ้นพัทปราคมาส จิตมันสงบ แล้ว จิตมันสงบ จิตมีกำลังของเรา เป็นพระกรรมฐาน พระกรรมฐาน หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านสอนให้ทำความสงบของใจ ถ้าใจสงบระงับมีกำลังของมันแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนา ถ้ามันเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง

ถ้ามันเห็นกาย มันตั้งกายไว้เป็นอุคคหนิमित แล้วมันแยกแยะส่วนของมันเป็นวิภาคะ วิภาคะแยกส่วนขยายส่วนมันเป็นไตรลักษณ์ เวลาเป็นไตรลักษณ์ มันมีความเห็น ความเข้าใจ

ของมันตามความเป็นจริง เวลามันเห็นเข้าไปตามความเป็นจริง ปัญญาที่มันหมุนขึ้นไป
ภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการภาวนา

เวลาเกิดจากการภาวนา ภาวนาแยกแยะด้วยดำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ ระลึกชอบ
ปัญญาชอบ เวลาชอบธรรม เวลาสติปัญญามันแยกมันแยะ มันสมมุจเฉทปหาน เวลามันขาด
กิเลสขาด ไม่ใช่แขนขาด กิเลสขาด สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส ขาดจากหัวใจ ตั้ง
แขนขาด นั่นละสักกายทิฏฐิโดยความถูกต้องชอบธรรมของพระกรรมฐาน ของหลวงปู่เสาร์
หลวงปู่มั่น

ไม่ใช่ว่าคิดเองเออเอง แล้วก็หาอยู่หากินโดยซี้ปากของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น โดยซี้
ปากของครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริง แล้วเราก็ไปเก็บซี้ปาก แล้วก็
มะงุมมะงาหรา หน้าก็ไม่ไป หลังก็ไม่รับรู้ แล้วอยากได้ฌาน อยากได้สมาบัติ แต่ดันกลับมา
สักกายทิฏฐิ กลับมาเป็นการละกิเลส โดยการภาวนาจับปลัดจับผลูจะละสักกายทิฏฐิ มันเป็น
สักกายทิฏฐิหรือไม่ มันเป็นการละกิเลสหรือไม่

ปวดหัว

เวลาคนมันนั่งแล้วมันหลงมันลืม มันก็หลงลืมของมัน จิตนะ เผลอมันก็ผล็อยหลับแล้ว
ไอนั่งสมาธิ นั่งสมาธิตกวงค์หลับหมดนะ บางคนหลับจนกรนเสียงครอกๆ มันยังไม่รู้ตัวว่ามัน
นั่งหลับนะ แล้วเวลาจิตมันเผลอ มันหลับนะ

แล้วนี่มันก็เผลอ เผลอมันก็ไม่รับรู้แขนขา แล้วความพลังเผลอ การไม่รับรู้แขนขาเป็น
การละกิเลส

โธ้ย! ปวดหัว

นี่เป็นการเพิ่มพูนกิเลสให้กิเลสมันสับหัวเอา ให้กิเลสมันปลิ้นมันปล่อน แล้วตัวเองยัง
หลงไหลไปกับมัน

นี่เป็นการสักกายทิฏฐิหรือไม่

ปวดหัว

เริ่มต้นตั้งแต่ไม่นานๆ แฉนๆ จบแล้ว

ฉะนั้น สิ่งที่ถูกมานี้มันเป็นเรื่องผู้ที่ฝึกหัดใหม่ แล้วก็เป็นผู้พาหนะ นี้เองเออเอง ความสำคัญเอง เพราะศึกษาเอง ประพฤติปฏิบัติเอง แล้วก็เชื่อเองโดยกิเลสมันจัดสรรให้ แล้วมันก็เลยกลายเป็นความเห็นของตนเอง แต่ฉันเขียนมาได้

ฉะนั้น สิ่งที่ยืนยันว่าเป็นเหล่ากุล เจ้าเหล่าแสนกุล เป็นกมลมารยาของกิเลส ทั้งๆ ที่มี ศรัทธามีความเชื่ออยากจะทำประพฤติกปฏิบัตินะ แล้วเวลาปฏิบัติไปด้วยเหล่ากุลของกิเลสมันก็ หลอกอย่างนี้

แล้วถ้ามีครูบาอาจารย์ เพราะเราอยู่กับหลวงตามา หลวงตาพูดประจำ “ใช้ไม่นานๆ แฉนๆ”

ทั้งๆ ที่ไม่นานๆ แฉนๆ ท่านชำนาญมาก ทั้งที่ไม่นานๆ แฉนๆ หลวงปู่มันนี่ยอดเลย แต่ท่านรู้ว่าใช้พวกหัดปฏิบัติใหม่ถ้าไปเจอไม่นานๆ แฉนๆ มันจะไปเข้าโรงหีบอ้อยเลย เข้าโรงน้ำตาล มันจะเอาน้ำตาลทรายขาว น้ำตาลดิบ มันไปนุ่นเลย มันเรื่องไร้สาระ

ใช้ที่ครูบาอาจารย์ท่านเตือนๆ ไว้ละ ถ้าใครมีสติแล้วใครมีปัญญาละ นี่เป็นหลักชัยของชีวิตเลย เป็นหลักชัยของการปฏิบัติเลย

แต่ใช้คนที่ไม่มีความมันไปเอาขี้ปากเอามาเป็นสมบัติ แล้วเอาขี้ปากมาหาอยู่หากิน แล้วก็ไปหลอกใช้คนที่สมองทีบๆ นะ ชอบ นั่งหลับผล็อยเลย มันบอกว่าเข้าไม่นานๆ แฉนมันครอกๆ เลย เข้าไม่นาน มันเป็นเรื่องไร้สาระ จบ

ถาม : ข้อ ๒๙๐๖. เรื่อง “สงสัย”

กราบนมัสการหลวงปู่ หนูมีข้อสงสัยว่า ถ้าถือศีล ๘ อยู่ที่บ้าน เวลาอากาศร้อนมากๆ ทาแป้งเย็นเพื่อดับร้อนได้หรือเปล่า (เจตนาดับร้อน ไม่ใช่เพื่อให้สวยงามหรือมีกลิ่นหอม) อีกอย่างหนูเคยได้ยินว่าทาครีมกันแดดได้ ถือว่าเป็นยา และครีมดับกลิ่นตัวทาได้หรือไม่ เพราะบางครั้งเวลาอยู่วัดจะได้กลิ่นตัวบางคนแรงมาก แบบนี้เหมือนกันหรือไม่คะ

ตอบ : ได้ ใ้ทาครีมกันแดด เพราะว่าผู้ที่ปฏิบัติสมัยนี้อยู่ในออฟฟิศทั้งนั้น เวลาไปวัดไปวาแล้วแดดมันแรง มันเผา มันเกิดฝ้า เกิดต่างๆ เราเห็นแล้วเราสังเวชมาก ฉะนั้น เวลาใครมาเราถึงบอกว่าครีมกันแดดทาได้ เพราะถือว่าครีมกันแดดมันเป็นยา

คำว่า “เป็นยาๆ” ยารักษาฝ้า รักษาฝ้า รักษาต่างๆ ที่มันจะเกิดขึ้น เพราะอะไร เพราะไม่อย่างนั้นมันเป็นต้นเหตุไม่ภาวนา มันเป็นต้นเหตุให้เราไม่ทำความดี

ถ้าเราทำความดีแล้วเรากลัวว่ามันจะเกิดอุปสรรค เกิดโรคภัยไข้เจ็บ สิ่งนี้มาเพื่อปกป้องแล้วให้ทำคุณงามความดี เรารู้ว่ามันเป็นเจตนาบวก เจตนาที่ดี

เราพูดบ่อยมาก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบัญญัติสิ่งใดแล้วห้ามตัดทอน ห้ามเพิ่มเติม ถ้าตัดทอน เพิ่มเติม เป็นการกล่าวต่อพุทธพจน์ การกล่าวต่อพุทธพจน์ ถ้ามีพระภิกษุสวดถึง ๓ หน ถ้าไม่เปลี่ยนความเห็น เป็นอาบัติสังฆาทิเสส

ธรรมและวินัยๆ ที่ว่าเหยียบหัวพระพุทธเจ้าแล้วแสดงธรรม เหยียบหัวพระพุทธเจ้าแสดงธรรม

เราสะท้อนใจนะ เราเชิดชูบูชา แต่คนที่ตั้งใจทำคุณงามความดี แล้วจะตั้งใจทำคุณงามความดีแต่มาเจอแดด เจอต่างๆ แล้วมันซาอ่อน แล้วมันไม่กล้าทำอะไรเลย เขาจะไม่ได้ประโยชน์อะไรเลย

แต่ถ้ามันมีครีมกันแดดมันมาช่วยปกป้อง แล้วให้เขาได้ประสบการณ์ เห็นใหม่ เหมือนพระพุทธเจ้าสั่งพระอานนท์ไว้

“อานนท์เธอบอกเขานะ ให้ปฏิบัติบูชาเราเถิด ให้ปฏิบัติบูชาเราเถิด”

ใครก็แล้วแต่ทาครีมกันแดดแล้วเขาปฏิบัติบูชา เพื่อเขาได้ประสบการณ์ในชีวิตของเขา เขาได้คุณประโยชน์ของเขา มันเป็นประโยชน์ของเขาไง เราไม่ได้กล่าวต่อพุทธพจน์

ถ้าบอกว่า เราเน้นย้ำคนอื่นว่ากล่าวต่อพุทธพจน์ๆ พระพุทธเจ้าไม่ได้บัญญัติพระพุทธเจ้าไม่ได้บัญญัติ

แต่ครีมกันแดด เราก็ว่ามันเป็นยาอยู่วันยังค่ำ มันเป็นยาเพราะว่ามันกันแดดเวลาแดด
เผา

นี่ก็เหมือนกัน ฉะนั้น ใ้ที่ว่าครีมทาดับกลิ่นตัว เราก็ถือว่ามันก็เป็นยา มันเป็นประโยชน์
แล้วคนที่ทา เราก็ไม่ได้ทาว่าทาครีมกันกลิ่นตัวแล้วจะสวยงาม ทาครีมกันกลิ่นตัว

มันเป็นศีล ๘ ใด ไม่นอนในที่สูง ไม่ใช่เครื่องประทีปผิวงู ไม่ใช่เครื่องความสวยงามใด

ใ้เราไม่ได้ใช้เพื่อความสวยงามใด เราใช้เพื่อการรักษา

หมอเดี๋ยวนี้เขาศัลยกรรม เขาเพื่อผ่าตัดพวกอวัยวะพิการ เดี่ยวนี้ศัลยกรรมเพื่อสวยงาม
เขาเรียกว่าโรคที่ไม่เป็นโรคใจ หมอรักษาไปผ่าตัด ทำศัลยกรรม

นี่ก็เหมือนกัน ใ้อย่างนี้เราเพื่อป้องกัน เรารักษา รักษากลิ่นตัว มันเป็นยา

คำถามว่า สงสัยว่าได้ไหม

เราว่าได้ ได้ ได้เพื่อจะทำคุณงามความดีของเราต่อไป เราไม่ใช่ช่างเล่น เป็นเล่นหัด ถ้า
เป็นเล่นหัดก็เป็นเล่นหัดของคนอื่น อย่างของเรามันไม่อยู่แล้ว อะไรก็ไม่เอาทั้งสิ้น เผอิญกับ
ความจริงตลอด

ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติใ้ เพราะเป็นหน้าที่การงานของเขา สาวออฟฟิศเวลาเขากลับไป
ทำงาน วันหยุดกลับมา

ใ้ไฮ! ทำไมเป็นอย่างนั้นนะ

ไปปฏิบัติมา

ใ้ไฮ! มันใจทักเลยนะ ปฏิบัติไปขนาดนี้นะ ต่อไปกลัวกันไปหมดเลย ถ้ามึงไปวัดมานะ
ใ้ของฝากกลับมาเต็มเลย เลยไม่มีใครปฏิบัติเลย

ฉะนั้น ยังยืนยันว่าครีมกันแดดเป็นยา ถ้าครีมดับกลิ่นเราก็ว่าเป็นยา

แล้วถ้าทาแป้ง เขาบอกว่าเขาจะทาแป้งเย็นเพื่อดับความร้อน ถือว่าเป็นยาหรือไม่

กรณีนี้เนี่ย มันอยู่ที่ว่าอุดมการณ์ของคน คนเข้มแข็ง เราออกประพฤติปฏิบัติใหม่ๆ นะ ถ้าย่อมของใครมียาสักเม็ดหนึ่ง เขาว่านี่ไม่ใช่ นักปฏิบัติจริง นักปฏิบัติจริงจะไม่มีอะไรติดต่อย่อมเลย

หลวงตาพระมหาบัวท่านบอก ออกปฏิบัติใหม่ๆ ไม่มีอะไรติดต่อย่อมเลย เว้นไว้แต่พระปาติโมกข์เล่มเดียว มีหนังสือพระปาติโมกข์เล่มเล็กๆ เล่มหนึ่ง เพราะท่านต้องท่องปาติโมกข์ท่องปาติโมกข์ไว้เพื่อทำสังกรรม ไม่มีอะไรติดต่อย่อมเลย

พระกรรมฐานสมัยที่เราออกธุดงค์นะ ถ้าในยามใครมียาแม้แต่เม็ดเดียว แฟนซิดาร์ ไว้กันมาลาเรีย เขายังบอกว่ามึงนี้ใจเสาะ

นี่ในเวลาที่เราออกธุดงค์อยู่นะ ไม่มีอะไรเลย แล้วสมัยนั้นมาลาเรียแรงมาก เราจำพรรษา พระตายต่อหน้า ๒ ปี ปีละองค์ เรามาลาเรีย นอนแผ่กันเต็มเลย อยู่ที่ว่าใครจะตายก่อนตายหลังเท่านั้น

สมัยเรานะ จำพรรษา มีพระตายต่อหน้าพรรษาละองค์ ๒ ครั้ง เราก็เจียนอยู่เจียนไปมาตลอด ยาสักเม็ดไม่มี พุทโธอย่างเดียว ธรรมโอสถสู้กับมันทั้งสิ้น

นี่จะพูดถึงเวลาออกปฏิบัติใจ เดี่ยวจะหาว่าใจเสาะ แบ่งเย็นก็ทำได้ คริมดับกลิ่นตัวก็ทำได้ คริมกันแดดก็ทำได้

สมัยเราไม่มีเลย สมัยเรามาอย่าไม่มี ออกธุดงค์นะ อาหารที่เก็บได้ มีไข่เค็มกับพริกเผา สมัยนั้นยังไม่มีมาฆ่า ถ้ามีมาฆ่า มีอาหารแบบนี้ ไข่โฮ! สุขมาก สมัยเราออกธุดงค์ยังไม่มีพวกนี้ พวกนี้มาเกิดทีหลังทั้งสิ้น

เวลามันทุกข์มันยากนะ มันทุกข์ยาก ทุกข์เพื่อจะสู้กับกิเลสตัดหาความทะยานอยากให้เธอต่อสู้เกิด ให้เธอเต็มใจเผชิญกับความทุกข์อย่างนั้นเกิด แล้วเธอจะเป็นคนเข้มแข็ง เอวัง